

اسلام دینی، زماندان و مکاندان یوخاری بیر دیندیر، حد مرزی یوخدور. بو دین، بیان آزادیغینی احترام و اکرام چرچیوه سینده قبول ائلیر و انسانی، دوشونجه و ایدئولوژی سئجماغیندا مختار بیلیر.

بعضی مسلمانلار بیان آزادیغینا دا قایل اولماسالار، اسلام دینی بیان آزادیغینی و هر هانسی یولو سئچماق آزادیغینی انسانین اؤزونه بوراخیر. اسلام بویوران آزادیقدا هر انسان اقلیتده اولا و یا اکثریتده بیر نفر اولا و یا چوخ اولا، اؤز حقلرینه نایل اولماغا طبیعی حقی وار. اسلام انسانلارا ائله رثوفت ائله کرامت اؤرگدیر کی انسان عمیسی نین قائلینی باغیشلایا بیلیر. ابوسفیانین آروادی هند هرچند مسلمان اولمامیشدان اول حضرت حمزه نین شهادتینه سبب اولوب اونون جیگرینی چیخاردیب ینمیشدی، اما مسلمان اولماغینان اسلامین رأفتی سایه سینده باغیشلانیر. بیر حالدا کی دموکراسی چوخلو مزیتلرینه رغماً بیر بؤیوک عیبی وار: دموکراسی سیستمینده آزلیغین حقی یوخدور. بیر نفرین حقی یوخدور. بیر جامعه ده اقلیتده یاشایان انسانلارین حقلری اکثریتده اولانلارین یولونا قربان گنیدیر.

قرآن کریم بیان آزادیغینی جامعه ده کی ناب و درین دوشونجه لرین کشفینه بیر وسیله کیمی ساییر و یئر به یئر انسانلاری دوشونماغا و تفکره چاغیریر و البته کی دوشونن انسانین دوشوندوغونو دیله گتیرمه لیدیر یوخسا تورپاقدان باش قووزامامیش آغاجین نه فایداسی وار.

انسانلار تاریخ بویو بیان آزادیغی، عقیده آزادیغی کیمی آزادیقلار دالیسیجان اولوبلار. اسلام دینی انسانین بو عطشینه جواب وئریب و انسانا لازم اولان کرامتی و آزادیغی وئریب:

الله تعالی قرآندا اعراف سوره سی نین 157 -جی آیه سینده بویورور: «... وَ يَضَعُ عَنْهُمْ إِصْرَهُمْ وَ الْأَغْلَالَ الَّتِي كَانَتْ عَلَيْهِمْ» «... . . . اولنلارین چتینلیقلارین و زنجیرلرینی آچار».

حضرت علی (ع) نهج البلاغه نین 31-جی نامه سینده بویورور: «لا- تکن عبد غیرک و قد جعلک الله حراً» «الله سنی آزاد یارایب آیرسینا قول اولما».

البته کی بیان و دوشونجه آزادیغی نین اهمیتی جسم آزادیغیندان چوخ یوخاریدیر.

اما آزادیغی ایستر جسمی و یا ایستر بیان آزادیغی نین تعریفی نه دیر؟ هر سؤزو هر یئرده دئییه بیلیمگه آزادیق دئمک اولار؟ گنیدیب بیرکی نین پنجره سینه داش آتماق و یا قاپیسینی آچیب اونا یامان دئماغین آدینی آزادیق قویماق اولار؟ هر عاغیللی انسان بو مسألنه ری رد ائلر و بونا اوخشار ایشلری آزادیق تعریفی ایچینده سیغدیرا بیلیمز. اولکه میزده پارلمانی سیستمی نین باشلانیش گونلرینده (یعنی مشروطه نین باشلانیش گونلرینده) بیر عده جاهل آزادیغین نه اولدوغونو آنلامادان، اللرینه کئچن تریبونلار واسطه سی اینن اونا بونا یامان یازیب توهین ائله ماغا باشلادیلار و نتیجه ده مشروطه حرکتی انحرافا چکیلدی.

بیان آزادیغی، آغیزا گلن هر سؤزو دانیشماق آنلامیندا دئیل. البته هر دانیشیقدا آیری انسانلارین کرامتی انسانلیق فایدالاری و جامعه فایدالاری نظرده توتولمالیدیر. اجازه بویورون بیر مثال ضمنینده بئله عرض ائله ییم:

جناب منتقد بیر شخصین گنیدیی پالتارین عیبلی اولدوغونو گورور. ایندی گنیدیب هر یئرده «فلانی بئله عیبلی پالتار گنیدیب» دئماغینان جار سالسا، بونا بیان آزادیغی دماق اولماز اما گلیب اؤز نظرنی او شخصین اؤزونه دئسه بونا بیان آزادیغی دئیلیر.

قرآن کریم بیان آزادیغی نین چرچیوه سیننی آیری انسانلارین حقلری ساییب اسراء سوره سی نین 36-جو آیه سینده بویورور: «وَ لَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَ الْبَصَرَ وَ الْفُؤَادَ كُلُّ أَلَيْكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا» «بیلیمده غین شئین دالیسیجان گنتمه، البته سنین قولاغین، گوزون و اورگین مسئول دولار».

نور سوره سی نین دوردونجو آیه سینده بویورور: «إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعُنُوا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ» «مؤمنه خانیملارا افترا آتانلار، دنیا و آخرته لعنه گلرلر و اولنلار اوچون بؤیوک عذاب وار».

و یا حجرات سوره سی نین 11-جی آیه سینده بویورور: «أَلَيْهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا يَسْخَرُونَ مِنْ قَوْمٍ عَسَىٰ أَنْ يَكُونُوا خَيْرًا مِنْهُمْ وَ لَا نِسَاءٌ مِنْ نِسَاءِ عَسَىٰ أَنْ يَكُنَّ خَيْرًا مِنْهُنَّ وَ لَا تَلْمِزُوا أَنْفُسَكُمْ وَ لَا تَنَابَرُوا بِاللِّقَابِ...» «ائنی ایمان گنیرنلر! بیر دسته آیری دسته نی اله سالماسین، بلکه اولنلاردان داها یاخشیدیلار، و آروادلار آیری آروادلاری دا، بلکه اولنلاردان داها یاخشیدیلار. بیر بیرزین عیبلرینی

آختارمايين و بير بيريزى پيس لقبيرينن خطاب ائله مەيين».

الله تعالى مسلمانلارا آيرى انسانلارين اينانديقلارينا پوچدا اولسا توهين ائله ماغى اجازه وئرمير. قرآن كريم انعام سوره سى نين 108-جى آيه سينده بوبورور: «وَلَا تَسُبُّوا الَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ اللَّهِ فَيَسُبُّوا اللَّهَ عَدْوًا بِغَيْرِ عِلْمٍ...» «الله اينانماپانلارين اينانديقلارينا يامان دئمه يين كى اونلار دا جهالت اوزو اينن الله اهانت ائلرلر . . .».

لينك مطلب در سايت : <http://torki.tebyan-tabriz.ir/?MID=21&Type=News&id=912>